

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

B 264

Adresa nr/9507/2024 din 04.07.2024
4/

Biroul permanent al Senatului

Bp. 264 , 8.7.2024

Domnului Mario-Ovidiu OPREA,
Secretarul general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV 2624 din 27 mai 2024, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, în vederea avizării, vă comunicăm alăturat Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024, prin care a fost avizată negativ această propunere legislativă.

Cu deosebită considerație,

Judecător Andreea Simona UZLAU,
Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 146

din 27 iunie 2024

Analizând *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, transmisă spre avizare de Senatul României,

În temeiul dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți (14 voturi pentru „avizare negativă”, 1 vot pentru „avizare favorabilă”)

PLENUL

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Avizează negativ *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, pentru motivele prezentate în Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 - Prezenta hotărâre se comunică Senatului României, potrivit legii.

Dată în București, la data de 27 iunie 2024.

Judecător ~~Denisa~~ ~~Angela~~ ~~ȘTANIȘOR~~,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

AVIZ

referitor la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

În urma examinării *Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, transmisă spre avizare de Senatul României,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

În baza Hotărârii nr. 146 din 27 iunie 2024 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,

Avizează negativ Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, pentru următoarele considerente:

După cum rezultă din cuprinsul propunerii legislative, prin reglementarea de la pct. 1 se urmărește, în esență, reconsiderarea normativă a situației în care față de un judecător sau procuror se dispune încetarea procesului penal, astfel încât această soluție să nu mai poată conduce la încetarea suspendării din funcție și la repunerea judecătorului sau procurorului în situația anterioară.

Prin propunerea de la pct. 2, soluția de încetare a urmăririi penale este prevăzută drept un caz de eliberare din funcția de judecător sau procuror. În același timp, se restrânge sfera infracțiunilor pentru care, în caz de condamnare și, prin efectul modificării propuse, în caz de încetare a procesului penal, judecătorul sau procurorul este eliberat din funcție, în acest sens fiind vizate doar infracțiunile de corupție, infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiunile de serviciu sau infracțiunile în legătură cu acestea și infracțiunile contra înfăptuirii justiției.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

De asemenea, sub imperiul reglementării propuse la pct. 3, ar urma ca soluția de încetare a procesului penal să nu mai poată conduce nici la repunerea în situația anterioară și la plata pensiei de serviciu de care a fost lipsit judecătorul sau procurorul ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii consideră că reglementările propuse sunt marcate de deficiențe majore, atât din perspectiva soluțiilor preconizate, cât și din cea a modalității de reglementare a acestora.

1. Sub un prim aspect, *este într-adevăr reală necesitatea unei intervenții normative pentru reglementarea situației în care față de judecător sau procuror se dispune clasarea pentru o altă situație decât cele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedură penală sau se pronunță încetarea procesului penal.*

În mod evident, incertitudinea care continuă să planeze asupra conduitei judecătorului sau procurorului față de care s-a derulat un proces penal, care, dată fiind intervenția unei cauze care împiedică exercitarea acțiunii penale, nu se poate finaliza printr-o soluție care să statueze nevinovăția acestuia, poate avea implicații semnificative în planul încrederii publice în activitatea judecătorilor și procurorilor.

Cu toate acestea, soluțiile normative vizate de propunerea legislativă - în conformitate cu care față de un judecător sau procuror aflat în această situație nu se mai poate dispune încetarea suspendării din funcție și repunerea în situația anterioară, ci ar urma să fie eliberat din funcție, iar judecătorul sau procurorul pensionar aflat în această situație nu mai poate fi repus în situația anterioară și nu i se plătește pensia de serviciu de care a fost lipsit ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale - nu pot fi primite întrucât efectele reglementărilor propuse sunt în contradicție cu prezumția de nevinovăție, care constituie un principiu fundamental al procesului penal.

Astfel, potrivit art. 23 alin. (11) din Constituția României, republicată, „*până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de **condamnare**, persoana este considerată nevinovată.*” Având în vedere noile soluții pe care le poate pronunța instanța sub imperiul Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Plenul apreciază că inclusiv o soluție de amânare a aplicării pedepsei sau o soluție de renunțare la aplicarea pedepsei are aceeași aptitudine, de a răsturna prezumția de nevinovăție, având în vedere că ambele sunt hotărâri prin care se stabilește *in merit* vinovăția (potrivit art. 396 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală).

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

Pronunțarea unei soluții definitive de condamnare ca moment în care se răstoarnă prezumția de nevinovăție este confirmată de jurisprudența Curții Constituționale. E.g., prin Decizia nr. 198 din 23 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 04.07.2017), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

*„ (...) Or, sub aspectul stabilirii vinovăției inculpatului pentru săvârșirea faptelor în legătură cu care acesta este cercetat și, implicit, pentru răsturnarea prezumției de nevinovăție, procesul penal parcurge mai multe etape caracterizate prin nivele diferite de probațiune, **de la bănuiala rezonabilă la dovedirea vinovăției dincolo de orice îndoială rezonabilă. Pe tot acest parcurs, anterior ultimului moment procesual, mai sus referit, prezumția de nevinovăție subzistă, fiind aplicabile prevederile art. 23 alin. (11) din Constituție.** Astfel, dobândirea calității de suspect presupune administrarea unui probatoriu din care să rezulte bănuiala rezonabilă că a fost săvârșită o faptă prevăzută de legea penală. La rândul său, calitatea de inculpat este dobândită în urma administrării unui probatoriu din care să rezulte posibilitatea ca o persoană să fi săvârșit o anumită infracțiune. În fine, **calitatea de condamnat poate fi stabilită pe baza unor probe din care să rezulte, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că inculpatul a săvârșit infracțiunea pentru care este cercetat.***

28. Având în vedere acest parcurs al procesului penal, ce are drept criteriu formarea treptată a certitudinii vinovăției inculpatului, în condițiile aplicării prezumției de nevinovăție, Curtea reține că sintagma „s-a săvârșit o infracțiune”, folosită de legiuitor în cuprinsul textului criticat nu are în vedere **ultima etapă a procesului penal, aceea a certitudinii săvârșirii de către inculpat a uneia dintre infracțiunile reglementate prin Legea nr. 78/2000, ceea ce ar echivala cu răsturnarea prezumției de nevinovăție în defavoarea acestuia și cu încheierea procesului penal, ci reprezintă o exprimare cu caracter generic aplicabilă în toate etapele procesuale, mai sus analizate, etape ce se desfășoară cu respectarea dispozițiilor constituționale ale art. 23 alin. (11)**”.

În acest context, o soluție de încetare a procesului penal (inclusiv în ipoteza în care s-a dispus ca urmare a cererii de continuare a procesului penal formulată de inculpat) nu are aptitudinea de a răsturna prezumția de nevinovăție. Astfel, persoana față de care s-a dispus încetarea procesului penal este în continuare prezumată nevinovată. Cu atât mai mult, nu are o astfel de aptitudine o soluție de clasare ca urmare a lipsei de obiect a acțiunii penale.

În plus, o soluție de încetare a procesului penal, pronunțată ca urmare a cererii inculpatului de continuare a procesului penal nu este o „hotărâre prin care se stabilește în mod legal vinovăția”

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

în sensul art. 6 parag. 2 din Convenție, pentru a fi răsturnată prezumția de nevinovăție, aspect confirmat și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului vizând aceste dispoziții.

În acest sens, sunt relevante aspectele reținute în Hotărârea din data de 23 iunie 2015 pronunțată în cauza *Caraian împotriva României*, în care – referindu-se la o ordonanță de încetare a urmăririi penale ca urmare a intervenției prescripției răspunderii penale (adoptată în temeiul Codului de procedură penală din 1969), menținută în controlul judiciar exercitat de către instanțe – Curtea a criticat, printre altele, termenii folosiți în motivarea parchetului care a reținut că reclamantul era vinovat de faptele imputate, aceeași motivare fiind folosită și de instanțe.

Astfel, în hotărârea anterioară, Curtea a arătat următoarele:

„74. Curtea reiterează că prezumția de nevinovăție, consacrată la art. 6 § 2, constituie unul dintre elementele unui proces penal echitabil, care sunt impuse la art. 6 § 1, și trebuie să fie interpretată în lumina jurisprudenței Curții. Presumția este încălcată dacă o declarație a unui funcționar public cu privire la o persoană învinuită de săvârșirea unei infracțiuni reflectă opinia potrivit căreia persoana este vinovată, cu excepția cazului în care vinovăția acesteia a fost dovedită conform legii, în special atunci când persoana a avut posibilitatea să-și exercite dreptul de a-și pregăti apărarea [a se vedea *Müller împotriva Germaniei*, nr. 54963/08, pct. 46, 27 martie 2014; *Capetti și Maimut împotriva României (dec.)*, nr. 13043/05 și 23408/08, pct. 77 și 78, 15 mai 2012 și *Allen împotriva Regatului Unit (MC)*, nr. 25424/09, pct. 93, CEDO 2013]. Este suficient, chiar în absența unei constatări oficiale, să existe o argumentație care să sugereze că funcționarul public consideră că persoana acuzată este vinovată (a se vedea *Daktaras împotriva Lituaniei*, nr. 42095/98, pct. 41, CEDO 2000-X; *A.L. împotriva Germaniei*, nr. 72758/01, pct. 31, 28 aprilie 2005; și *Grabtchouk împotriva Ucrainei*, nr. 8599/02, pct. 42, 21 septembrie 2006). Faptul că o declarație a unui funcționar public încalcă principiul prezumției de nevinovăție trebuie să fie stabilit în contextul circumstanțelor speciale în care a fost făcută declarația contestată (a se vedea *Grabtchouk*, citată anterior, pct. 42). De asemenea, sfera de aplicare a art. 6 § 2 nu este limitată la procesele penale pendente, ci se extinde și la hotărârile judecătorești pronunțate ulterior încetării urmăririi penale sau ulterior unei achitări (a se vedea *Capetti și Maimut*, citată anterior, pct. 77).

75. În speță, Curtea observă că, în cazul reclamantului, procedura a încetat în cursul celui de-al treilea set de proceduri, atunci când se afla în faza de urmărire penală, ca urmare a deciziei Parchetului, pe motiv că intervenise prescripția, iar acțiunea penală nu mai putea fi exercitată prin trimiterea în judecată a reclamantului pentru săvârșirea infracțiunilor respective. Ordonanța Parchetului a fost confirmată ulterior prin hotărârile pronunțate de instanțele interne.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

76. Este adevărat că, deși acțiunea penală împotriva reclamantului nu mai putea fi exercitată deoarece intervenise prescripția, **acesta a solicitat continuarea procedurii și stabilirea vinovăției sau a nevinovăției sale de către instanțele interne.** Este la fel de adevărat că **exprimarea unor suspiciuni privind nevinovăția unui inculpat este posibilă în măsura în care procedura penală nu a avut ca rezultat o decizie cu privire la fondul acuzației (a se vedea Grabtchouk, citată anterior, pct. 45).** Cu toate acestea, **Curtea observă că, în prezenta cauză, ordonanța Parchetului de încetare a urmăririi penale față de reclamant a fost formulată în termeni care nu au lăsat loc de îndoială în privința opiniei Parchetului potrivit căreia reclamantul săvârșise infracțiunile în cauză.** În special, Parchetul a reținut, în ordonanța sa din 21 martie 2005, că **reclamantul era vinovat de săvârșirea infracțiunilor imputate, iar Tribunalul Sibiu și Judecătoria Bacău au menționat, de asemenea, că reclamantul săvârșise infracțiunile. Procedura desfășurată în fața instanțelor interne nu a fost o procedură penală obișnuită, având în vedere că rezultatul oficial al acesteia a fost încetarea urmăririi penale. În consecință, nu se poate concluziona că procedura în fața acestor instanțe a avut ca rezultat sau ca scop „[stabilirea legală a vinovăției reclamantului]”.** În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că **declarațiile exprese ale parchetului și ale instanțelor interne în ceea ce privește vinovăția reclamantului au constituit o încălcare a prezumției de nevinovăție.**

77. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 2 din Convenție”.

În aceste condiții, o soluție de încetare a procesului penal (independent de împrejurarea că magistratul a solicitat sau nu continuarea procesului penal) nu ar putea constitui, *per se*, un impediment pentru repunerea în funcție și beneficiul altor drepturi specifice calității de magistrat, întrucât s-ar încălca prezumția de nevinovăție a persoanei față de care s-a dispus o astfel de soluție.

Din această perspectivă, trebuie admis că principiul prezumției de nevinovăție se opune, în egală măsură, atât unei afirmări directe a vinovăției înainte ca persoana să fie condamnată definitiv, cât și oricărei reglementări care ar fi consecința faptului că persoana este considerată vinovată fără ca aceasta să fi fost condamnată definitiv, așa cum sunt cele propuse prin inițiativa legislativă transmisă spre avizare.

În altă ordine de idei, necesitatea identificării unei soluții normative corespunzătoare pentru situația vizată de propunerea legislativă a fost avută în vedere și la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, iar analiza realizată în acest sens s-a concretizat în adoptarea Hotărârii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 156 din 26 octombrie 2023, pe care o atașăm la prezentul aviz.

Prin această hotărâre, Plenul a sesizat Ministerul Justiției cu mai multe propuneri de modificare și completare a Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii. Aceste propuneri sunt de natură să asigure soluții exhaustive pentru problematica în discuție, fără afectarea prezumției de nevinovăție, concentrându-se, în esență, pe asigurarea cadrului normativ necesar în vederea derulării unei proceduri disciplinare pentru fapta care a constituit obiectul procesului penal. În acest cadru, repunerea judecătorului sau procurorului în situația anterioară și plata drepturilor bănești de care a fost lipsit pe perioada suspendării din funcție sau plata pensiei de serviciu de care a fost lipsit ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale ar urma să se realizeze după finalizarea procedurii disciplinare numai dacă nu i-a fost aplicată sancțiunea excluderii din magistratură.

În cadrul documentării premergătoare adoptării acestei hotărâri au fost analizate și consecințele ce pot fi atribuite situației în care față de judecător sau procuror se dispune clasarea pentru un alt caz decât cele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedură penală sau se pronunță încetarea procesului penal, reținându-se, pentru argumente similare celor prezentate în cele ce preced, că independent de împrejurarea că ordonanța de clasare sau hotărârea de încetare a procesului penal este dispusă/pronunțată ca urmare a cererii suspectului sau inculpatului de continuare a urmăririi penale ori a procesului penal sau în lipsa unei astfel de cereri, această ordonanță sau hotărâre nu înlătură prezumția de nevinovăție a persoanei față de care s-a dispus clasarea ori încetarea procesului penal.

2. Sub un alt aspect, propunerea legislativă este deficitară și pentru faptul că lasă nereglementate mai multe situații.

În acest sens, din coroborarea reglementărilor propuse la pct. 1 și 2 ar rezulta că dacă se dispune clasarea în temeiul art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedură penală sau achitarea suspendarea din funcție încetează, consecința fiind aceea că judecătorul sau procurorul își reia exercitarea funcției, iar dacă este condamnat definitiv sau față de acesta se dispune încetarea procesului penal pentru o infracțiune de corupție, o infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție, o infracțiune de serviciu sau o infracțiune în legătură cu acestea ori o infracțiune contra înfăptuirii justiției, atunci acesta ar fi eliberat din funcție.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

Este lesne de observat că propunerea legislativă nu oferă nicio reglementare pentru situațiile în care:

- se dispune clasarea în temeiul altei situații decât cele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedură penală;

- se pronunță condamnarea sau încetarea procesului penal pentru altă infracțiune decât infracțiunile de corupție, infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiunile de serviciu sau infracțiunile în legătură cu acestea și infracțiunile contra îndeplinirii justiției.

Practic, sub imperiul reglementărilor propuse, față de judecătorul sau procurorul aflat întruna dintre aceste situații nu ar putea fi dispusă nici încetarea suspendării din funcție, dar nici eliberarea din funcție, ci ar urma să rămână supus unei suspendări *sine die*, fapt care, în mod evident, este inacceptabil.

3. Tot astfel, prin modificarea propusă la alin. (3) al art. 214, repunerea în situația anterioară și plata pensiei de serviciu de care a fost lipsit judecătorul sau procurorul ar putea fi dispusă doar în cazul în care se dispune clasarea în temeiul art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedură penală sau achitarea.

În același timp, potrivit art. 214 alin. (1), cu privire la care nu se propune nicio intervenție normativă, în caz de condamnare sau de amânare a aplicării pedepsei pentru o infracțiune de corupție, o infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție, o infracțiune de serviciu sau o infracțiune în legătură cu acestea ori o infracțiune contra îndeplinirii justiției, săvârșite înainte de eliberarea din funcție, judecătorul sau procurorul nu mai beneficiază de pensia de serviciu.

Ca urmare a modificării propuse la art. 214 alin. (3), nu s-ar mai reglementa vreo soluție pentru ipotezele în care se dispune clasarea în temeiul altei situații decât cele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedură penală, renunțarea la urmărirea penală, încetarea procesului penal sau renunțarea la aplicarea pedepsei.

Practic, în toate aceste situații, cererea de acordare a pensie de serviciu sau, după caz, plata pensiei de serviciu, care sunt suspendate în temeiul art. 214 alin. (2), ar rămâne supuse unei suspendări *sine die*, fapt care nu ar putea fi acceptat.

4. Nu poate fi acceptată nici limitarea sferei infracțiunilor pentru care se poate dispune, în caz de condamnare definitivă, eliberarea din funcție.

Sub acest aspect, prin modificarea lit. f) de la art. 201 alin. (1) din Legea nr. 303/2022, ar urma ca eliberarea din funcție a judecătorilor și procurorilor să poată fi dispusă dacă aceștia sunt

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 146 din 27 iunie 2024

condamnați sau se dispune încetarea procesului penal doar „*pentru o infracțiune de corupție, o infracțiune asimilată infracțiunilor de corupție, o infracțiune de serviciu sau o infracțiune în legătură cu acestea ori o infracțiune contra înfăptuirii justiției, săvârșite înainte de eliberarea din funcție*”.

Așadar, sub imperiul reglementării propuse eliberarea din funcție nu ar mai putea fi dispusă dacă judecătorul sau procurorul este condamnat pentru o altă infracțiune, care poate fi mult mai gravă, situație care ar conduce la afectarea semnificativă a prestigiului justiției.

În același timp, modificarea propusă este într-o contradicție logică evidentă cu dispoziția de la lit. g) a art. 201 alin. (1), în conformitate cu care judecătorii și procurorii sunt eliberați din funcție în cazul amânării aplicării pedepsei sau renunțării la aplicarea pedepsei, dispuse printr-o hotărâre judecătorească definitivă, precum și al renunțării la urmărirea penală confirmată de judecătorul de cameră preliminară, cu excepția situațiilor în care aceste soluții s-au dispus pentru infracțiuni săvârșite din culpă pentru care secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că nu afectează prestigiul justiției.

În concret, în temeiul reglementării de la lit. g), cu privire la care nu se propune nicio intervenție normativă, judecătorul sau procurorul va fi eliberat din funcție ori de câte ori se dispune una dintre aceste soluții pentru o infracțiune intenționată (sau chiar pentru o infracțiune din culpă dacă secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că afectează prestigiul justiției). În același timp, dacă față de judecător sau procuror se dispune soluția mai gravă a condamnării pentru orice altă infracțiune decât cele menționate în propunerea de modificare a reglementării de la lit. f), față de acesta nu s-ar mai putea dispune eliberarea din funcție.

În altă ordine de idei, tot în legătură cu propunerea de modificare a lit. f) de la art. 201 alin. (1), este lipsită de sens circumstanțierea referitoare la săvârșirea infracțiunii *înainte de eliberarea din funcție*. În mod evident, infracțiunea nu ar putea fi săvârșită decât înainte de eliberarea din funcție, de vreme ce eliberarea din funcție reprezintă tocmai o consecință a săvârșirii infracțiunii.

[REDACTED]
Judecător Denisa Angelica STĂNIȘOR,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii
[REDACTED]

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 156

din 26 octombrie 2023

Prin punctul de vedere nr. 19159/2023 din 06.10.2023, Direcția Legislație, documentare și contencios a supus analizei Plenului Consiliului Superior al Magistraturii necesitatea identificării unor soluții legislative pentru situația magistraților în cazul cărora se constată încetarea suspendării din funcție ca urmare a unei soluții de clasare sau de încetare a procesului penal.

Analizând punctul de vedere al direcției de specialitate, Plenul reține că pentru identificarea unei soluții normative care să reglementeze situații de natura celor semnalate este utilă o analiză din perspectiva posibilității angajării răspunderii disciplinare a judecătorului sau procurorului vizat.

Din această perspectivă, Plenul constată că reglementarea actuală a Legii nr. 303/2022 în materia abaterilor disciplinare săvârșite de magistrați nu cuprinde și o abatere disciplinară care să acopere situațiile în care se constată imposibilitatea exercitării acțiunii penale ca efect al unei cauze de încetare a procesului penal prevăzută la art. 16 alin. (1) lit. e), f) sau g) din Codul de procedură penală.

În conformitate cu aceste dispoziții legale, „ *Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă: (...)*

e) lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale;

f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică;

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

g) a fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii; (...)”.

După cum este cunoscut, încetarea procesului penal poate interveni și în alte situații, respectiv atunci când există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege sau autoritate de lucru judecat ori a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii (art. 16 alin. (1) lit. h), i) și j) din Codul de procedură penală).

În legătură cu situația prevăzută la art. 16 alin. (1) lit. h) din Codul de procedură penală – există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege – Plenul apreciază că rațiunile pentru care legiuitorul a înțeles să reglementeze impunitatea făptuitorului, din punct de vedere al răspunderii penale, în cazul intervenirii unei situații de nepedepsire, se mențin și în ceea ce privește răspunderea disciplinară.

Spre exemplu, rațiunea instituirii cauzei de nepedepsire prevăzută la art. 290 alin. (3) din Codul penal (nepedepsirea mituitorului care denunță fapta înainte de sesizarea organului de urmărire penală cu privire la aceasta) a vizat încurajarea persoanelor care săvârșesc astfel de fapte să le denunțe pentru a atrage răspunderea penală, mai gravă, a persoanelor care săvârșesc infracțiuni de luare de mită. Or, posibilitatea angajării răspunderii disciplinare, cu consecința previzibilă a excluderii din magistratură, ar conduce în mod evident la efectul contrar, de descurajare a unei persoane să denunțe o astfel de infracțiune. În mod similar, se poate pune problema în privința cauzei de nepedepsire prevăzută la art. 292 alin. (2) din Codul penal, în cazul infracțiunii de cumpărare de influență.

Tot astfel, rațiunea reglementării cauzelor generale de nepedepsire prevăzute la art. 34 (desistarea și împiedicarea producerii rezultatului) și la art. 51 (împiedicarea săvârșirii infracțiunii) din Codul penal a vizat încurajarea făptuitorului la o atitudine pozitivă după momentul punerii în executare a hotărârii infracționale, care să conducă la împiedicarea consumării infracțiunii. O astfel de posibilitate nu ar trebui să fie împiedicată printr-o altă reglementare care, prin consecințele sale, să descurajeze persoana să revină asupra hotărârii infracționale.

În fine, tot cu titlu de exemplu, în situația cauzei de nepedepsire prevăzute de art. 266 alin. (3) din Codul penal, imperativul protejării relațiilor de familie ar exclude un efect punitiv și pentru magistratul care nu denunță fapta penală săvârșită de un membru de familie.

În reglementarea anterioară Legii nr. 303/2022, era prevăzută, la art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, abaterea disciplinară constând în *manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu.*

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

O astfel de abatere disciplinară nu a mai fost preluată în noua reglementare, deși Consiliul Superior al Magistraturii a susținut necesitatea menținerii acesteia.

Contextul care a generat prezenta analiză este, potrivit celor reținute de Plen, de natură să evidențieze utilitatea unei reglementări similare și în cuprinsul noii legi privind statutul judecătorilor și procurorilor, într-o variantă adaptată care să ofere o soluție pentru acele situații în care magistrații săvârșesc o infracțiune pentru care nu mai poate fi angajată, însă, răspunderea penală întrucât a intervenit una dintre cauzele care, potrivit legii, atrage clasarea pe lipsă de obiect sau încetarea procesului penal.

O astfel de reglementare este reclamată de necesitatea apărării prestigiului justiției care este grav afectat prin fapte prevăzute de lege ca infracțiuni, pentru care s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, în situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Codul de procedură penală, săvârșite de persoane ce au calitatea de judecător sau procuror. Astfel de fapte sunt în mod evident incompatibile cu statutul de magistrat, motiv pentru care legislația în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor trebuie să ofere instrumentele necesare pentru apărarea prestigiului justiției prin sancționarea comportamentelor neconforme acestei valori.

Suplinirea acestei deficiențe a reglementării actuale s-ar putea realiza prin completarea art. 271 din Legea nr. 303/2022 cu o nouă abatere disciplinară, care să permită sancționarea *faptelor care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, prevăzute de lege ca infracțiuni, pentru care s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, în situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.*

În raport de specificul situațiilor vizate de prezenta analiză, care implică desfășurarea prealabilă a unui proces penal, finalizat cu constatarea incidenței uneia dintre cauzele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Codul de procedură penală, cu consecința trecerii unei perioade îndelungate de la data săvârșirii faptei până la data începerii procedurii disciplinare, Plenul apreciază că, pentru o astfel de abatere disciplinară, se impune și reglementarea unui regim specific al prescripției răspunderii disciplinare. În caz contrar, mecanismul preconizat ar fi lipsit de orice eficiență în condițiile în care termenul de prescripție prevăzut de reglementarea actuală s-ar împlini, în cele mai multe dintre situații, înainte de finalizarea procesului penal.

Astfel, potrivit art. 53 alin. (2) din Legea nr. 305/2023 privind Consiliul Superior al Magistraturii, răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor se prescrie în termen de 4 ani de la data săvârșirii abaterii disciplinare. Termenul de prescripție a răspunderii disciplinare se suspendă pe întreaga durată a suspendării judecății acțiunii disciplinare. Răspunderea disciplinară se prescrie oricâte suspendări ar interveni, dacă termenul de 4 ani este depășit cu încă un an.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Plenul apreciază că, pentru a asigura eficiența mecanismului propus, ar fi utilă o reglementare care să statueze că momentul la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii pentru noua abatere disciplinară este reprezentat de data rămânerii definitive a soluțiilor de clasare sau încetare a procesului penal.

Tot astfel, o reglementare cu efect similar trebuie stabilită și pentru magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

În același timp, este necesară corelarea noilor prevederi cu dispozițiile Legii nr. 303/2022 referitoare la consecințele clasării sau încetării procesului penal față de un judecător sau procuror.

Pentru aceste considerente, Plenul apreciază necesară modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, sens în care formulează următoarele propuneri:

I. Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1102 din 16.11.2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 200, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de alin. (2) și (3), în cazul în care clasarea sau încetarea procesului penal au fost dispuse pentru una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, repunerea în situația anterioară a judecătorului sau procurorului și plata drepturilor bănești de care a fost lipsit pe perioada suspendării din funcția de execuție sau, după caz, pe perioada întregului mandat al funcției de conducere pe care nu l-a putut exercita din pricina suspendării se dispune după finalizarea procedurii disciplinare pentru abaterea prevăzută la art. 271 lit. ș), dacă nu a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură.”

2. La articolul 203, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 203 - (1) În termen de cel mult 3 zile de la rămânerea definitivă a ordonanței de clasare sau a hotărârii pronunțate într-o cauză penală față de un judecător sau procuror, procurorul sau instanța de executare comunică secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii o copie a ordonanței sau a hotărârii.”

3. La articolul 203, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care clasarea sau încetarea procesului penal au fost dispuse pentru una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

procedură penală, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii sesizează Inspekția Judiciară pentru efectuarea de verificări cu privire la abaterea disciplinară prevăzută la art. 271 lit. ș).”

4. La articolul 214, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Prin derogare de alin. (3), în cazul în care clasarea sau încetarea procesului penal au fost dispuse pentru una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, repunerea în situația anterioară a judecătorului sau procurorului și plata pensiei de serviciu de care a fost lipsit ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale sau, după caz, diferența dintre aceasta și pensia din sistemul public încasată după punerea în mișcare a acțiunii penale se dispune după finalizarea procedurii disciplinare pentru abaterea prevăzută la art. 271 lit. ș), dacă nu a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură.”

5. La articolul 271, după litera s), se introduce o nouă literă, lit. ș), cu următorul cuprins:

„ș) faptele care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, prevăzute de lege ca infracțiuni, pentru care s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, în situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.”

6. La articolul 277, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În situația în care acțiunea disciplinară are ca obiect abaterea disciplinară prevăzută la art. 271 lit. ș), probele din procesul penal pot fi folosite și în procedura disciplinară, dacă au fost legal administrate.”

7. La articolul 280, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (6), cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la alin. (5), în cazul prevăzut la art. 271 lit. ș), sancțiunea disciplinară se aplică în maximum 30 de zile de la finalizarea cercetării prelabile, dar nu mai târziu de 3 ani de la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau, după caz, a hotărârii de încetare a procesului penal.”

II. Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1105 din 16.11.2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 47, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 47 - (1) În cadrul cercetării disciplinare prelabile se stabilesc faptele și urmările acestora, împrejurările în care au fost săvârșite, precum și orice alte date concludente din care să

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

se poate aprecia asupra existenței sau inexistenței vinovăției. Ascultarea celui în cauză și verificarea apărărilor judecătorului sau procurorului cercetat sunt obligatorii. Refuzul judecătorului sau procurorului cercetat de a face declarații ori de a se prezenta la cercetări se constată prin proces-verbal și nu împiedică încheierea cercetării. Judecătorul sau procurorul cercetat are dreptul să cunoască toate actele cercetării și să solicite probe în apărare. **Dispozițiile art. 49 alin. (11¹) se aplică în mod corespunzător.**”

2. La articolul 47, după alineatul (7) se introduce un nou alineat, alin. (8), cu următorul cuprins:

„(8) Prin derogare de la alin. (7), în cazul prevăzut la art. 271 lit. ș) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, acțiunea disciplinară poate fi exercitată de către inspectorul judiciar în termen de 30 de zile de la finalizarea cercetării disciplinare prealabile, dar nu mai târziu de 2 ani de la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau, după caz, a hotărârii de încetare a procesului penal.”

3. La articolul 49, după alineatul (11) se introduce un nou alineat, alin. (11¹), cu următorul cuprins:

„(11¹) În situația în care acțiunea disciplinară are ca obiect abaterea disciplinară prevăzută la art. 271 lit. ș) din Legea nr. 303/2022, probele din procesul penal pot fi folosite și în procedura disciplinară, dacă au fost legal administrate.”

4. La articolul 52, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Pe durata procedurii disciplinare, soluționarea cererii de acordare a pensiei de serviciu se suspendă până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare. Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii va informa Casa Națională de Pensii Publice cu privire la apariția uneia dintre situațiile prevăzute de prezentul articol care are ca efect suspendarea sau reluarea procedurii de soluționare a cererii de acordare a pensiei de serviciu. Informarea cuprinde elementele necesare pentru aplicarea măsurii respective de către casele teritoriale de pensii, inclusiv datele de identificare a persoanei, temeiul de drept al măsurii, precum și data de la care se aplică. **Dacă față de judecător sau procuror s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, pentru vreuna dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile prezentului alineat se aplică și în perioada cuprinsă între data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau a hotărârii de încetare a procesului penal și data începerii procedurii disciplinare.**”

5. La articolul 53, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

„(3) Prin derogare de la alin. (2), în cazul prevăzut la art. 271 lit. ș) din Legea nr. 303/2022 termenul de prescripție a răspunderii disciplinare începe să curgă de la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau, după caz, a hotărârii de încetare a procesului penal.”

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 39 alin. (5) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. I – Sesează Ministerul Justiției cu propuneri de modificare și completare a Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Art. II – Prezenta hotărâre se comunică Ministerul Justiției.

Data în București, la data de 26 octombrie 2023

Judecător Daniela GRADINARU
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 7 din 7